СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 17. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 22-го січня 1938. No. 17. Jersey City, N. J., Saturday, January 22, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПО ВЕЛИКИХ РИБАХ — МАЛІ

ВАШИНГТОН. — Переговоривши з кількадесятьма великими бизнесменами про економічне положення краю, президент Рузвелт тепер задумує поговорити з кількадесятьма малими бизнесменами, щоб довідатися про їх клопоти і вислухати їхню думку про зараду лиху. Він буде вибирати тих малих бизнесменів з ріжних ділянок, щоби почути ріжні гадки, навіть такі, які себе взаємно заперечують. Щойно з тих гадок він виробить собі свій власний погляд.

ПЕРЕДБАЧАЄ ПОВОРОТ ДО ДОБРОБУТУ.

ВАШИНГТОН. — Предсідник американського союзу промисловців, Честер, подавав свої думки перед сенатським комітетом безробіття. Зпочатку він нарікав на уряд і казав, що уряд стримує поворот до добробуту, тим, що забирає фабрикам усякий прихід і через те не дає їм змоги розбудувати нові підприємства. Він навів, що в 1929 році, коли то Америка осягнула була вершок свого добробуту, американські компанії витратили 28 біліонів долярів на розбудову підприємств, у яких знайшли варстати праці нові робітники. В останніх роках фабрики не витрачують нічого на розбудову, бо не мають звідки. Далі Честер сказав, що на основі квестіонара, розісланого по ріжних великих компаніях, він може твердити, що в Америці скоро прийде до повороту повного добробуту. Фабрики мають тисячі ріжних придуманих нових ідей і нових винаходів. Потрібно тільки грошей, щоб розпочати продукцію тих річей. Тому уряд мусить дати змогу приватному капіталові розігнатися.

МОЛОДИЙ РУЗВЕЛТ ОБОРОНЯЄ БАТЬКА.

НЮ ЙОРК.—Син президента Рузвелта, Джеймс, мав прилюдну дебату з одним політиком про реорганізацію адміністрації та про те, чи президент Рузвелт прямує до диктатури. Він вивязався добре в тій дебаті і заявив, що його батько зовсім не прямує до диктатури і що має наскрізь демократичні погляди. Молодий Рузвелт доказував, що диктатура всюди приходила не з середини демократичної системи, тільки з боку. Впроваджували її люди, які явно поборювали демократію.

ЗАКИДАЄ АРХИТЕКТАМ ДОЛЯРОХАПСТВО.

НЮ ЙОРК. — Комісар нюйорських парків, Мозес, прилюдно закинув архитектам, які укладали плян нюйорського будинку на надходячій світовій виставі, що вони, щоб дістати більшу заплату, зробили на власну руку такий великий проект павільону, що його кошти винесуть один міліон долярів більше, ніж це було у пляні. Пляновано $1,600,000, а тепер показується, що кошти будуть виносити $2-600,000. Архитекти заперечили цей закид.

ЄПИСКОП УСУНУВ ГОЛОДУЮЧОГО ДЕКАНА.

МЕМФІС (Тенесі). — Єпископ Мейксон усунув з посади декана Ізраеля Гардінга Ное, який голодом хотів доказати, що на світі є чуда і що він потрапить видержати 40 днів цілковитого посту, виконуючи притім усі свої священичі обовязки. Покищо він видержав 18 днів. Декан Ное перед тим своїм останнім постом цілий рік також не їв нічого крім помаранч. Після цього 40-денного посту він обіцяв цілий рік цілком нічого не їсти, щоб тим доказати, що тіло під впливом Божої ласки може поломити всі закони природи і може обійтися без матеріяльного харчу. Єпископ Мейксон наперед умовляв декана, щоб він занехав цю голодівку і жив природнім життям. Колиж це не помогло, він усунув декана. Кажуть, що декан Ное дуже глибоко вражений тим усуненням.

ВИСИЛАЮТЬ ЧЕКИ БЕЗРОБІТНИМ.

ОЛБАНІ. — Нюйорський стейт приготовляється вислати 250,000 чеків як підмогу безробітним, що випливає з їх безробітного обезпечення. Ці чеки пересічно виносять $11.50. Про допомогу зголосилося біля пів міліона людей, але половину відкинули, тому, що ті люди не подали достаточних інформацій про те, де передтим працювали.

ЗАКИДАЮТЬ МІСТУ ШПИГУНСТВО.

НЮ ЙОРК. — Юнія робітників підземної залізниці „Індепендент Собвей Систем" внесла до міського комітету взаємин праці зажалення, що заряд підземної залізниці, що є міським підприємством, затруднює аґентів, які шпигонують робітничий рух і перешкаджають орґанізуванню робітників.

МЕКСИКО ПЕРЕСЛІДУЄ ЖИДІВ.

МЕКСИКО СИТІ. — Не звертаючи уваги на свій соціялістичний характер, мексиканський уряд переводить у себе нагінку проти жидів, головно тих, що приїхали по війні. Уряд старається їх якось позбутись. Мексиканські часописи поміщують довгі заклики з великими протижидівськими заголовками, закликаючи мексиканців до боротьби з жидівськими бизнесменами.

ДО ХВАЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕНТРАЛЬНИХ УСТАНОВ, ТОВАРИСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ

Пять років тому Товариство „МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ" в Празі визначило день свята проголошення двох великих історичних актів, 22. січня 1918 р. та 22. січня 1919 р. про самостійність і соборність України, днем Музею Визвольної Боротьби України.

З нагоди 20-літнього ювилею від дня проголошення самостійности України управа Товариства „Музей Визвольної Боротьби України" звертається до всіх українських установ, товариств і організацій з великим проханням перевести в себе збірку пожертв на завершення справи будови Дому для Музею в Празі та закликати всі свої філії до влаштування гуртових збірок на згадану ціль впродовж ювилейного 1938 року, а надто в день свята 22. січня.

Зібрано за той час округло 200 тисяч Кч., але цієї суми замало, щоб будувати або купити Дім. Бракує ще принаймні 10 тисяч долярів до суми, потрібної для будівлі скромного двоповерхового Дому та на його внутрішнє спеціяльне уладження для потреб Музею.

Нехай кожний український громадянин, кожна українська громадянка, кожна українська установа чи організація візьме до свого серця наш заклик: ВРОДОВЖ ЮВИЛЕЙНОГО 1938 РОКУ ЗБУДУЙМО ДІМ ДЛЯ МУЗЕЮ В ПРАЗІ!

Товариство „Музей Визвольної Боротьби України" в Празі.

ОБМАНЦІ, ЩО ВЕРБУВАЛИ НА РОБОТИ У ФРАНЦІЇ.

Під замітом такого обману арештували Хаїма Топерника з Майдану Пеняцького, повіт Броди, й Самуеля Габергорна зо Львова. Оба вони виманювали від селян по 150—200 злотих від особи на кошти вироблення „документів" та на кошти здогадної подорожі до Франції.

ДЕБАТА В МАНІТОБСЬКІЙ ЛЕҐІСЛЯТУРІ НАД БОЙКОТОМ ЯПОНІЇ.

Лейборитські посли і посол комуніст поставили у манітобській леґіслятурі внесок, щоби перевести загальний бойкот японських товарів і просити домінію, щоб вона заборонила вивіз военних товарів до Японії. Посли з правих партій спротивилися резолюції, доказуючи, що провінція не може встрявати до прероґативи домінії. Посол Веб сказав, що такий бойкот відбився шкідливо на фармерській індустрії, бо Канада вивозить до Японії головно муку, шкірі і дерево. Справа скінчилася на балачці.

ЩО МОЖЕ МАЧУХА...

Недавно викрили у Варшаві школу малолітніх злочинців. Від довшого часу пропадали там діти у віці від 8—12 літ, які, хоч і повертались по кількох днях додому, проте, вкравши щонебудь із хати, щезали знову.

Згодом поліція впала на слід того дивовижного явища і взяла на око один дім на вул. Мокотівській, до якого вечірньою порою входили щоденно кілька молодих хлопців. Виявилося, що вони приходили до хати відомого злодія, Станислава Ґрата. Коли вночі поліція прийшла до його мешкання, застала там 12 молодих хлопців. Цікаве, що Ґрат шукав таких хлопців, які мають мачухи. Він навчав дітей красти й по кількох таких „лекціях" вибирав найздібніших та посилав їх на „практичні вправи". За принесену добичу давав їм малі грошеві квоти на харч, кіно й ласощі. Хлопці були добре вивчені своїм „працедавцем" і „виховаником", бо підчас поліційного допиту жалувалися, ревно заливаючися слізми, мовляв, мають у хаті справжнє пекло, бо кляті мачухи так знущаються над ними, що годі видержати.

У висліді того всього Ґрата посадили на кілька літ до вязниці, а зманірованих хлопців віддали під опіку батькам.

ФЕДЕРАЛЬНА КОРПОРАЦІЯ ДЛЯ ВІДДОВЖЕННЯ ФАРМЕРІВ.

Перед королівською комісією Ровела, яка тепер засідає в Ріджайні, виступила саскатунська торговельна палата з новим проектом віддовження фармерів. Торговельна палата пропонує велику федеральну позичкову корпорацію, яка перебралаб на себе всі фармерські морґеджі, причім був би знижений довжний капітал і відсоткова стопа. Іншими словами, задовжені фармери сталиб довжниками домінії, на що вона зовсім певно не згодиться.

ПОДАВАТИ РУКУ НЕГІҐІЄНІЧНО.

Румунський міністер освіти заборонив учням середніх шкіл витатися й прощатися подаванням рук, бо в той спосіб можуть переносити ріжні недуги. Учні мають віддавати собі поклін підношенням правої руки.

НЕБЕЗПЕЧНІ ПАПІРОСИ.

Поліція арештувала двох залізничних злодіїв: Шльому Бочкера й Арнольда Бернфельда, мешканців із Кутна. Вони усипляли пасажирів затроєними папіросами й ограблювали їх. Тереном їх діяльности були переважно потяги на лінії Варшава-Вильно.

ФІЛЬМА „КОСЦЮШКО ПІД РАЦЛАВИЦЯМИ" ЗГОРІЛА.

У фільмовій лябораторії „Фаланґа" в Варшаві скоївся вибух у режисерській кабіні. По вибуху спалахнула пожежа, що тривала годину. Втрати є коло пів міліона злотих. Згоріла м. і. зовсім ново-накручена фільма „Косцюшко під Рацлавицями". Головну ролю в цій фільмі грав артист львівського театру, Бялошинські. Підчас пожежі попеклися приявні режисер Ю. Лейтес, асистентка І. Раковска й режисер Майблюм.

ІСТОРІЯ БОЧІВКИ З ГРІШМИ.

Львівський суд занявся цікавою справою бочки з грішми, що пропала з городу Григ. Лефлера у Мшані під Львовом. На основі скарги Марії Маліхової, чоловік її, продаючи тому кілька літ ґрунт у Мшані, застеріг собі, що як Лефлер знайде там бочівку з австрійськими монетами, то має звернути йому в цілості. Незабаром наймит, якого відправив Лефлет, повідомив Маліхову, що бочівку викопали і гроші продали у Львові якомусь Самуїлові Флюхтерові. Коли Флюхтер, заінтерпельований правним заступником Маліхової, не заперечив, що купив частину монет, а Лефлер не хотів звернути викопаних грошей, Маліхова спрямувала справу на судову дорогу.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

КАПІТАЛ І ПРАЦЯ.

Між представниками промислу, фінансів і праці, що відвідали оноді президента Рузвелта та домагалися заяви уряду в господарських справах, був Джан Л. Луіс, голова Комітету Промислової Орґанізації, й Овен Йонг, речник промисловців.

„СОБОРНА УКРАЇНА"

ФРАНКФУРТ НАД МЕНОМ (Німеччина).—Часопис „Франкфуртер Фольксблят" з 12. грудня 1937 р. приносить передову статтю, затитуловану „Соборна Україна", а написану Ґуставом Штебе. Автор пише, що в середині Европи живе понад 40 міліонів українців, про яких не хоче нічого знати Ліґа Націй і про яких не говорять на ніяких міжнародніх конференціях великих держав, коли обговорюють міжнародні спори і ріжні несправедливості. Та проте піднесений тим народом клич „Соборної України" таки здобуває в світі право громадянства і тепер щораз більше є таких, котрі переконані, що українському народові вибє щасливіша година, що він передержить теперішній час поневолення і таки здійснить свій державницький ідеал. Не зломить цього народу ні большевицька навала, ні ті закони про „охорону меншин", через які український нарід карається під ріжними окупантами.

Згадує давню і нову історію.

При цій нагоді автор пригадує давню українську культуру, знищену царатом. Пригадує відродження української держави й ті українські полки, що повстали підчас світової війни з українських полонених у Німеччині, що пішли боротися за волю України. А далі згадує за розгромлення української держави червоною Москвою.

Відродиться в крові.

„Соборна Україна" як ідеал, пише автор, живе далі в серцях міліонів українців. І буде так, як це вірять українці, що большевизм буде знищений, вибухне ще нова революція і в її вогні здійсниться давній український державницький ідеал.

МУЗЕЙНЕ МІСТЕЧКО.

КИЇВ.—У Камянці Подільському відреставровують стару „турецьку фортецю" й улаштовують у ній „музейне містечко". В музею є кімната з портретами Хмельницького, Ґонти, Залізняка і Кармелюка, що був колись увязнений у тій вязниці.

КНИЖКА ПРО БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ МИР.

БЕРЛІН. — Вийшла німецька книжка про мирові переговори в Бересті. Написав її Теодор Креґер. Заголовок: „Берестя-Литовське, початок і наслідки світового обману". Книжка має 320 сторінок друку. Представлено в ній початки большевицької революції в 1917 р., а найбільша частина книжки є присвячена мировим переговорам у Бересті на початку 1918 року. Автор каже, що в Бересті скристалізувались перед світом перший раз національні фронти колишньої Росії. Там показали большевики вперше свою брехливу й обманну диплеоматичну тактику, якої держаться й досі, а це: одне заявляти назверх, друге робити вдома. Дуже багато місця присвячено в тій книжці українській визвольній боротьбі. Українців, що були делеґатами на цій конференції, представлено великими патріотами.

„ПІДКАРПАТСЬКІ КАЗКИ".

ПРАГА. — Появилася накладом Державного Видавництва збірка „Підкарпатські казки". В збірці є 21 казок, зібраних В. Ґренджою-Донським у Мармарощині.

КАРА ЗА ПРАВДУ.

МОСКВА. — Письменника Макарова арештовано, а його повість „Міша Курбатов" сконфісковано, бо в тій книжці автор піддав гострій критиці адміністрацію і виконання совєтської пятилітки. Він представив гірку долю робітників і те було головною причиною його арештування.

ФРОЙД ДО МОЛОДІ.

ВІДЕНЬ. — Світової слави творець психоаналізи, проф. Фройд, говорив про нетолерантні настрої серед молоді. Казав, що в школах учать молодь усього, але не вчать найважнішого: штуки співжиття з людьми. Казав далі, що добре виховання повинно наказувати людині шанувати чужу індивідуальність. Молодь зробилаб добре, як би за прикладом давніх часів слухала рад старших людей і користувалась їх досвідом. Фройд говорив іще й про те, що молодий чоловік повинен присвятити спеціяльну увагу справі добору своєї товаришки життя, бо родина є і все буде підставою моральности народу.

„ВІДОМИЙ", АЛЕ КОМУ?

ПАРИЖ. — Московська газета „Последнія Новости", що виходить у Парижі, подає новинку про якогось „українського письменника" Бунду, що є „відомий" у Галичині та працює над виставою польської фільми „Косцюшко під Рацлавицями". Українці, що живуть у Франції, не годні з дива вийти, що москалі знають якогось „відомого українського письменника", про якого вони досі нічого не чули.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

В Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІД НИНІ...

Від 22. січня 1919 року ми стали формально такою нацією, якою передтим ніколи не були. Правда, вже Володимир Великий ходив походом над Дністер, щоб відбити українські землі й наново зєднити їх з Києвом. І Богдан Хмельницький відгрожувався, що відібе всі наші землі й визволить увесь наш нарід. А можна припускати, що й Мазепа був би взявся за те велике діло, як би не трагедія під Полтавою. І багато чого іншого можнаб навести з нашої історії, щоб доказати, що ідея Соборної України не жила то принаймні тліла в головах і серцях проводу нації. Та є один історичний документ, щодо якого не може бути вже ніякого сумніву, коли мова про виявлення української державницької ідеї. Тим державним актом є Акт з 22. січня 1919 року, який визнає для цілого українського народу на всіх його землях тільки ЄДИНУ НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНСЬКУ НАРОДНЮ РЕСПУБЛИКУ.

Довго, дуже довго треба було українському народові ждати, щоб здійснилась ота віковічна мрія, якою жили і за яку вмирали міліони кращих синів України. І то щоб здійснилась як не фактично в повному змислі, то принаймні щоб здійснилась формально, себто, щоб виявила себе також і формальним державним актом, та ще дотого й у столиці Соборної України — в Києві. І ось тому треба вважати день 22. січня 1919 року таким днем у нашому ідеольогічному і державницькому розумінні, в якім наш соборницький ідеал перейшов від літератури і кличів до дійсности. Бо проголосили ми його тоді, коли мали дійсно свою державу і свою владу.

Нам не вдалося вдержати рідну державу — від синього Дону до сивих Карпат. Нас наново розшматовано. Цього ворожі сили могли доконати і доконали, користаючись нашим хвилевим безсиллям. Та не змогли забрати від нас нашого державницького ідеалу. Правда, і тепер тут і там виринають ріжні політичні „комбінації", що допомагають „вороженькам" розшматовувати і соборницький наш ідеал, але ми віримо, що й те буде розшматоване новою кривавою дійсністю, коли то підніметься український нарід, щоб у вогні й крові наново здійснювати Акт Злуки, проголошений у Києві 22. січня 1919 року.

Та поки це станеться (а може статись кожної хвилі), треба нам памятати, що цей наш соборницький ідеал може бути здійснений тільки власними силами, тільки власними жертвами цілого українського народу. Якщо ми будемо спосібні до таких жертв, ціль нашу осягнемо. А щоби бути спосібним зложити в тім найвищім моменті й найбільшу жертву, треба до такої жертвенности постійно підготовлятись. Треба вже тепер постійно жертвувати і працювати для того, щоб скоротити муки української нації й приспішити прихід того моменту, в якім буде можна пригадати світові, що Акт з 22. січня 1919 живий, що він справді здійснюється.

ВЕЛИКІ РОКОВИНИ

Минають дні, минають роки й віки. Протеж є в історії України дні, що їх український літописець увіковічнив, і вони завжди будуть у памяті поколінь і повсякчасно будуть дороговказом у прямуванні до метових назначень Нації. Такими віекопомними моментами нашого славного минулого є 22. січень 1918 і 22. січень 1919 р. Ті дві дати — це день проголошення Української Центральною Радою Самостійности України й проголошення на Софійському Майдані Соборности всіх українських земель в одну матерню цілість.

Сьогодні 22. січень 1918 і 1919 р. належать до історії. Нині ті дві дати — це чарівний сон, спогад, що приснився бездольній Нації оце ще недавно, бо ледви 20 і 19 років тому. І проминуть іще десятки років і тільки сивоголові старці будуть розказувати внукам про 22. січня 1918 і 1919 р.

Бо не підуть у забуття золотою легендою слави мережані дні кривавого визвілля нації, що увіковічнили проголошенням Незалежности й Соборности України. Аджеж у дні 22. січня 1918 р. Україна пробудилася з довголітньої дрімоти в неволі й прийшли дні слави, освячені кровю тисяч синів української нації. В столиці Володимира й Ярослава проголошено, що Україна Вільна, ні від кого Незалежна.

„Український Народе! Твоєю силою, волею, словом утворилась на українській землі свобідна, Українська Народня Республика. Здійснилася давня мрія Твоїх батьків, борців за вільні і право робучого народу. **Від нині Українська Народня Республика стає самостійною, від нікого Незалежною, Вільною Суверенною Державою Українського Народу".** Оце слова IV. Універсалу, проголошеного Центральною Радою в Києві 22. січня 1919 р. В рік опісля, цебто 22. січня 1919 р., на Софійському Майдані в столиці України, в Києві, сповнився другий історичний чин української нації. 22. січня 1919 р. проголосила Директорія **злуку всіх українських земель в одну Самостійну Соборну Українську Державу. „Від нині во єдино зливаються століттями відірвані одна від одної часті Єдиної України, — Західньо-Українська Народня Республика (Галичина), Буковина, Закарпатська Русь і Наддніпрянська Велика Україна".**

Це направду найбільший день в історії України. Аджеж тоді злучилися в одну матерню цілість усі українські землі, що доти були під чужим пануванням. Непомірна радість панувала в тому дні на Софійській Площі, яка сколихнула многотисячним народом. На очах учасників того історичного свята заяснили сльози радости.

Так — це була дійсність, це були найкращі дні в історії, які переживав колинебудь український нарід, як дійсністю є, що сьогодні Україна доведена до Голготи, що над нею знущається ворог — червоний Сталін. В дні 22. січня 1918 і 1919 року досягнув український нарід вершка Слави. Це найкращі й найславніші дні нашої історії, яких ніхто й ніколи не зможе стерти, бо вони записані золотокровними буквами. Це ясна сторінка нашої історії. І розказуватимуть батьки дітям прекрасну, чаром і бодрістю проймаючу, казку: **„Був у нас великий день, день, у якому ми мали свою Державу".**

Протеж сьогодні Українська Нація знову пє гірку чашу сумної дійсности. Чому, питаємо, добуте в днях 22. січня 1918 і 1919 р. ми втратили? **В сумну годину родилась Воля України,** пише історик. Дорогим і трагічно болючим є для нас сьогодні тих Великих Роковин. Дорогим, бо ми в вогні й крові воєнних пожеж добули Самостійність і Соборність України; а трагічним, бо все те втратили. Та не кидаймо прокльонів у бік наших ворогів за нашу прогру. Ні! Маймо відвагу бути чесними й сказати собі: **за нашу трагедію винуваті в першу чергу ми самі, тимто самі мусимо приняти на себе тягар наслідків прогри.** Бо нема таких злих обставин, з яких життєздатна й сильна нація не вийшлаб переможцем. За прогру винуватий тодішній наш „провід", але теж і маси не були як слід підготовані до великих завдань хвилі.

Память 22. січня накладає на нас обовязок не змарнувати цього Великого Дня, але використати досвід минулого для вдосконалення душі й волі Нації. Мусимо викресати в душах 40-міліонової нації віру у власні сили, а не в обман міжнародного братерства й любови. Бо саме через те втратили ми здобутки 22. січня 1918 і 1919 р. Питаємо: Що залишилося сьогодні з усіх надій на вселюдному справедливість? Болючо-ганебний спогад і каяття.

А що залишила та горстка, що повірила в силу меча й у власні сили нації? Лишила славу, що ніколи не вмре; оставила традицію чину, якою житимуть десятки поколінь; оставила заповіт героїзму, самопосвяти й цілоспалення для вічних ідей нації.

Святкуючи роковини 22. січня, святкуємо першусього память отої меншости, що творила події, що довела до проголошення отих величніх і важливих історичних актів України, цебто память українського вояцтва. Вони залишили нам віру в силу національного духа, віру в єдність і нерозривність Нації, яка живе окремішнім життям самостійного організму та не може й не сміє мати спільних ідеалів із синами чужого народу, без огляду на те, до якої кляси вони належать.

22. січень не піде в забуття. Час буде накладати на память того дня щораз то ясніший ореол слави. — („Наш Прапор").

„ПОБУТОВЕ ЯВИЩЕ"

Російський письменник українського роду **Володимир Короленко** назвав р. 1907 розстріли й шибениці в царській Росії „побутовим явищем". Смертних кар у той час було так багато, що до них люди в Росії і за кордоном позвикали, як до чогось звичайного. Були гумористи, які навіть петлю, закинуту на шию засудженого на смерть, називали **„краваткою Столипіна".** (Столипін — царський міністер, що роздавив першу російську революцію 1907 р. і в пізніших роках. **— Ред.).** Кара на смерть лишилася „побутовим явищем" також у „робітничо-селянській державі", в СССР. Тільки впродовж останніх двох років більше чуємо про покарання недавніх терористів, що стояли на найвищих щаблях советської урядової драбини.

Дехто пояснює криваву розправу Сталіна з опозиційними комуністами його розстроєними нервами, що, мовляв, доводять його до божевілля. А проте, можемо сказати за Шекспіром, у цім божевіллі є **своя система.**

Чистка партії, чистка червоної армії, чистка Ґ. П. У., чистка советської дипльоматії. Сталінова залізна мітла мете далі. Яка мета цієї чистки? Нащо диктатор винищує найвизначніших діячів советської влади?

В старинній Греції оповідалося про тирана на острові Самосі, Полікрата. Коли один гість запитав у нього, як треба правити державою, то **Полікрат** повів його в поле і почав палицею збивати найвищі колоски. Гість зрозумів науку: значить, тиранові, щоб міцно панувати, треба знищити кругом себе все те, що піднимає високо голову. Безперечно, Сталін іде свідомо чи несвідомо за цим старим прикладом. Він не хоче мати в своїй державі конкурентів. Сталінові непотрібні люди з самостійною думкою; він цінить лише покірних виконавців його волі.

Недавня „чистка" советської дипльоматії наробила великого шуму в світі. Не менше десятка визначних советських дипльоматів відкликано зза кордону до Москви. В Москві поставлено до стіни і розстріляно Карахана, що був правою рукою Троцького і Чічеріна в „героїчній добі" советської дипльоматії. І знов світова преса ріжним способом обговорює цю справу, на невигоду Сталінського режіму. Бо одно з двох: або всі ті обвинувачення, що їх виписує Сталінова преса проти советських дипльоматів, які були, мовляв, аґентами чужих держав, є правильні, а тоді, як же вірити іншим, меншим їхнім наступникам? Або все те — неправда, вигадана на те тільки, щоб цих людей знищити, то як же мати діло з таким урядом, що за неуспіхи своєї політики карає смертю своїх вірних слуг?

Можемо думати, що Сталін не „прибитий мішком зза вугла", щоб цього не розумів. Але він це робить свідомо, бо ставить собі вищу мету. Сталін знає, що великі революції були ліквідовані руками самих таки революціонерів. Щоб не бути зліквідованим разом з іншими, він сам стає **ліквідатором революції.** Ми бачимо, як він викидає з дірявого човна все те, що було написане на прапорах революції: замісць колишнього космополітизму Сталін узаконнює московський націоналізм; замісць рівноти — ієрархію; на місце „світової революції" — „єдину неділиму батьківщину" — СССР; на місце волі „робітників і селян" — волю „ґеніяльного провідника" і „батька народів". Влада Сталіна куди більша, ніж влада самодержця царя Миколи. Цю необмежену владу Сталін хоче закріпити так, щоб не було ні в кого бажання її вирвати йому з рук. Тому він „збиває високі колоски", щоб лишилися тільки пригнуті низько до землі.

Куди піде Сталін далі, не знати. Історія знає таких „ліквідаторів революції", що завершували свою діяльність монархією. У Римі Юлій Цезар установив свою самовладу 49 року перед Христом. В Анґлії Кромвел теж використав революцію для себе, ставши „лордом - протектором". Наполеон у Франції став цісарем, хоч був свого часу оборонцем революції проти монархістів.

Яку „леґальну форму" для своєї самовлади вибере Сталін, покаже недалека будучність. В кожнім разі нема сумніву, що він, винищуючи все самостійне, яке стоїть вище призначеного рівня, хоче протоптати шлях для себе.

П. М.

Приязнь багатьох людей є лише підготовою до неприязни. **(Гебель).**

Жінка це взірець запашної рожі — розцвітає рано, вяне вечором. **(Шекспір).**

Недуга робить приємним здоровля, зло — добро, голод — ситність, втома — спочинок. **(Геракліт).**

Море — це найчистіша і найнечистіша стихія: для риб це вода, здатна до пиття і спасення; для людей — нестравна та шкідлива. **(Геракліт).**

Колиб хлопців не карати та дивитися крізь пальці на їх вибрики, то яка молодь нам із них вирослаб? **(Ґете).**

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

С. Ф., Ірвінґтон, Н. Дж. — Можемо подати тільки коротко. Таку акцію веде тепер майже кожна громада.

ПРАВДА ПРО СОЮЗ — ЦЕ НАЙКРАЩА ДЛЯ НЬОГО РЕКОМЕНДАЦІЯ.

НАРОДНІЙ ФОНД.

Попередньо ми вияснили потреби запомогового фонду і конвенційного. А тепер вияснимо потреби народнього фонду.

На народній фонд кожний член У. Н. Союзу платить 2 центи на місяць, річно 24 центи. Здається, що навіть булоб соромно розписуватись широко про те, чи цей фонд потрібний. Знаємо, що кожний нарід відчуває симпатію до своїх рідних. І іміґранти відчувають природньо тесаме. Всім загально відомо, скільки жертвували ірляндські іміґранти для своїх братів у старім краю; скільки жертвували чехи, литовці, поляки, а понад усе, скільки жертвують жиди. Відоме також добре й те, скільки тепер жертвують китайці. Так уже на світі є, що людина співчуває зо своїми кровю спорідненими краянами, а це співчуття є саме найважнішою духовою прикметою чоловіка. Того почуття ніхто не сміє викорінювати, навпаки, його старається скріпити як світське виховання, так і релігія.

А чи ми мали би бути інакші? Невже ми мали би безмилосердно махнути рукою на змагання наших братів у старім краю й орґанізованим способом, в рамцях нашого У. Н. Союзу, відмовитись бодай трошки чимсь помогти нашим братам і на їх суспільні потреби зложити якусь жертву?

Скаже дехто: „А, У. Н. Союз є асекураційна компанія, а не гуманітарна. Коли хтось хоче давати якусь жертву, то хай дає поза Союзом".

Така думка помилкова. Коли ми подивимося на американські фінансові чи чисто бизнесові інституції, то побачимо, що майже кожна з них жертвує що року на якісь гуманітарні цілі. Чи то на університет, чи на вбогих, чи на сироти, чи на церкву, чи на шпиталь, а всетаки жертвує. Чому не малиб цього робити ми? Чому ми маємо бути гірші?

Цей народній фонд, що виносить на місяць менше ніж ціна одної ґазети, вчить нас іще чогось: він учить нас маленькими але витревалими датками творити великі речі. А саме нам, українцям, такого морального вишколу дуже потрібно. Бо ми, коли нас хтось гарячою промовою розжалобить, готові нараз дати і велику жертву. Але коли запал промине, ми вже не хочемо дати ні малої жертви. А поправді малі, але сталі жертви є успішніші, і навіть більші своєю сумою. Якби ми вміли стало й витревало давати жертви, тоті жертви не булиб нам ніяким тягаром, а ми моглиб сто разів стільки зібрати. Якби кожний українець у Злучених Державах Америки жертвував одного доляра на рік, то це далоб щонайменше 500 тисяч долярів!

Отож той маленький народній фонд не тільки є очевидним доказом любови до наших братів у Рідним Краю і доказом нашої людяности, але він іще є для нас наукою, моральним вишколом, гартом у громадянській дисципліні.

Це також творці У. Н. Союзу мали на увазі, коли ухвалювали цей фонд, а потім завжди затверджували.

А тут, в Америці, чи не треба нам помагати розвоєві нашої культури? Чи не треба підпомагати нашу молодь, що виказує таланти? Чи не треба допомагати ріжним видавництвам для молоді, що виходять анґлійською мовою? Так, треба. І У. Н. Союз це робить. Чи може повинен перестати це робити? Коли ні, то треба розуміти, що на те треба фондів.

Гнат Крашанко.

В СТАРІМ ЗАМКУ

Історична повість.

(9)

— Я тут в дорозі з вами не потребую запускатися в ніякі розговори. Що мені треба знати, вже знаю, — Солоняк відповів цілком спокійно. — Як доконче хочете знати, хто я, то ходіть зо мною на замок. Скаже вам підстароста.

— Який підстароста?

— Мабуть якийсь Кіндис.

— То я підстароста Кіндис.

Солоняк глянув на нього, здоймив шапку, назад заклав і каже:

— Так треба було зараз сказати! Я непотрібно втратив стільки часу, ви непотрібно псували собі кров.

— Що це? Що за гру граємо з собою?

— Я не граю жадної гри. Я гінець ясновельможного полковника могилівського. Я від нього з листом до вас.

Ці слова трохи стрівожили Кіндиса. Він будьтоби успокоївся і злагіднів, кажучи:

— Так було зараз говорити! Мене тут посадив староста. Тепер на місце польського старости прийшов козацький полковник. То так, начеб він мене посадив тут. Чейже хтось потрібний тут, щоби держав лад і обезпечив межу проти невіри.

— А відкиж я міг знати, що то саме ви той Кіндис. Чейже перед кожним стрічним не буду бити поклонів.

— Ну, ну. Їдьте за мною!

Кіндис свиснув на хорти, котрі побігли між хати за іншими собаками, і пустився клусом доріжкою до замку. Солоняк також потис коня і пустився за підстаростою.

Суперечка і пізніша розмова вже й трохи людей з домів виманила на майдан. Жиди стояли перед хатами. Якогось хлопця хорт вхопив за штани, та коли почув свист, пустив його і побіг до підстарости. По дорозі шапки і ярмурки сховзувалися з голов, люди кланялися низенько, начеб то їхав сам гетьман, або й ще більша фіґура. Від містечка дорога трохи підоймалася вгору. Місток через фосу до брами замку трясся і тріщав під кіньми. Фірткою при брамі віхали на подвіря.

На подвірю Кіндис свиснув так, що Солонякові аж в голові закололо. Зпід шопи вискочив хлоп в конопній сорочці і малий хлопчина в короткій свитці. Вони взяли коня Кіндиса. Солоняк зсунувся поволі з коня і, не кажучи нічого, став коневі попускати попруги. Бачучи, що підстароста стоїть, виявляючи своїми рухами і лицем нетерпеливе вижидання, Солоняк став поволі порпати в своїй торбі. Добув пакет, загорнений в хустині. Розгорнув хустину, вийняв два листи і подав їх Кіндисові. Цей взяв листи і промовив:

— Ходіть до хати. Там в кімнаті надолині розгоститеся.

— Спасибі вам, та вперед мушу подбати за коня і бесаги.

На це підстароста не сказав нічого. З листами пішов до хати. Вже смеркалося. Ще темніше робилося на подвірю, обведенім високим муром. Пораючися коло коня, Солоняк балакав з парубком підстарости. Сам здоймив бесаги. Кульбаки не позволив скинути, поки конина не охолодиться.

Підстароста увійшов до хати і камяними сходами скоро ішов на перший поверх. Хорти бігли за ним. На поверсі, в дверях до одної кімнати стояла жінка. На перший погляд можна було пізнати, що то східний тип.

Була в середніх роках. Колись, без сумніву, дуже гарна. Волосся чорне, очі чорні. Брови буйні, римський ніс, уста форемні. Виглядала як жінка, що передчасно постарілася. Хоч лице марне, з нього ще й тепер пробивалася енерґія. Голову, котрої буйне волосся висувалося зпід шовкової хустини, держала гордо піднесену. Одіта була біло, з накиненим вільним турецьким кафтаном. Бачучи в руках Кіндиса листи, цікаво гляділа на нього.

І Кіндис глянув на неї, та не поздоровив. Бачучи, як він на неї дивиться, завернула, полишаючи двері відчинені. Кіндис увійшов за нею. Кімната була простора, за нею ішли дальші. Повно було найріжнороднiших річей. Турецькі скрині, низькі софи і столи відбивали від старих крісел і темних шаф. Жінка сіла мовчки на низькій софі, Кіндис увійшов задуманий.

— Я голодний як собака! — промовив. — Мабуть і собаки голодні.

— Зараз дістанеш, — сказала байдужо і крикнула — Настя!

На порозі стануло мале дівча і очима питало, чого кличуть.

— Їсти! — крикнув Кіндис і сів за столом. — Світло! Живо!

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

КОМУНІКАТ

у справі концертів Марії Сокіл і Антона Рудницького.

Приїхавши ледви перед 5-ма тижнями до Америки з метою дати низку концертів у користь будови Першого Українського Шпиталю „Народньої Лічниці" у Львові, ми, зглядно наші проєктовані концерти, зустрілися з виявами великого зацікавлення зо сторони українських громад у ріжних містах Америки. З ріжних сторін дістали ми і дістаємо запрошення приїхати з концертом; ріжні громади хотять причинитися тим способом до будови Першого Українського Шпиталю і своєю лептою. Та час нашого перебування в Америці обмежений до травня. Тому, щоби ввести в орґанізацію наших концертів деяку пляновість, що дозволилаб нам дати концерти скрізь, де нас запрошують, і ні одній громаді та місту не відмовити, подаємо до відома, в яких місцевостях наші концерти вже підготовляються, зглядно звідкіль уже прийшли зголошення, й одночасно просимо всі громади і міста, які хотілиб орґанізувати в себе наш концерт, а досі ще у цій справі не зголосилися, **щоб зробили це якнайскорше.** Просимо прицьому звернути увагу на нижче поданий приблизний плян нашої концертової тури і відповідно до того, в якій околиці в якому часі будемо, плянувати реченець концерту в себе. Просимо по можливості брати під увагу не лише неділі, але й інші дні, бо неділь куди менше, як зголошень, і в деяких місяцях, як напр. у березні, всі неділі вже заняті містами, які зголосилися раніше.

Ось спис цих місцевостей, які вже орґанізують у себе наші концерти, зглядно в цій справі вже з нами листуються:

23 січня: Честер.

29. січня: Нюарк.

30. січня: Болтімор.

6 лютого: Клівленд.

13. лютого: Ню Йорк.

У лютому намічені ще концерти в околиці Ню Йорку і Пітсбурґа.

У березні: Гемтремк, Бофало, Шікаґо, Торонто, Рочестер.

Крім того зголошені ще й такі місцевості: Трентон, Перт Амбой, Елизабет, Пітсфілд, Джерзі Сити і Скрентон.

Отже просимо всі місцевості, які хотілиб орґанізувати в себе наш концерт, написати якнайскоріше та подати одночасно день, — або ще ліпше, два дні до вибору — який даній місцевості найбільше відповідав би, беручи під увагу поданий розклад нашої тури. Просимо нові місцевості орієнтуватися головно на квітень і травень.

Наша адреса:

ANTIN RUDNITZKY,
c/o M. O. Hayvoronsky
68—10 Continental Avenue,
Forest Hills, L. I., N. Y.

Марія Сокіл і Антін Рудницький.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З ДНЯ

ПІЗНІ ІВАНИ.

Більшість українців має дуже малу пошану до часу і любить на кожному кроці спізнятися. Не спізняється лише тоді, коли за це гостро карають. Скажемо: до фабрики, до уряду, на судову розправу... Але на виставу, на концерт, на зібрання — го, го, чекай, брате, щонайменше годину, заки наші люди посходяться. Коли хто спізниться лиш годину, то предсідник навіть не має права його за це скартати, бо це називається, що він прийшов „на час". Той, хто спізниться годину, навіть сам твердо переконаний, що прийшов „на час", і коли його кум прийде дві години пізніше, то він навіть легко за те його скартає і скаже: „Ви, куме, трохи спізнилися".

БІЛЬШІСТЬ ПОТЯГАЄ МЕНШІСТЬ.

Очевидно, що не всі українці є такі пізні Івани. Є такі, що люблять точність і хотіли би приходити всюди на час; але більшість у тому випадку вирішує справу. Бо нераз так буває, що хтось прийде на якусь театральну виставу, чи концерт на час, а в салі не застане ні одної особи. Сяде він собі десь у кутку і дивиться, як попід стіни бігають миші. Сумно. Пчихне, а відгомін кількакротно покотиться по порожній салі. Дивиться він на свій годинник, чи це він часом його не здурив. Ні, годинник іде; всетаки знуджений гість накручує його, начеб хотів тим приспішити час.

Сидить він так з пів години і бачить, що до салі прийшов другий гість, вже трохи менше точний, як він, але на наші українські обставини всетаки точний. Вже веселіше. Ще далі сходиться більше число людей і за годину-півтори розпочинається концерт чи вистава.

Коли добре грають, чи співають, то чоловік може і забуде про своє чекання; але коли зле, то він десять разів присягається більше не приходити на час. І додержує слова.

СКІЛЬКИ ЗМАРНОВАНОГО ЧАСУ!

Якби почислити, скільки то часу марнується, вичікуючи ось так годинами в ріжних мітинґових чи концертових салях! Скільки добра можнаб було зробити за той змарнований час! А коли не якогось тревалого добра, то бодай використати їх для своєї приємности. А так, той час марнується, мов гріш, кинений просто в болото.

Бо треба памятати, що дуже часто одно спізнення потягає за собою друге, третє. Коли чоловік умовився стрінути в даній годині якогось товариша, а спізнить годину, то це не тільки він самий утратив годину. Його товариш також утратив годину. А через те товариш мусів спізнитися з якоюсь іншою стрічею і тим змусив своїх інших знайомих також втратити годину.

Коли чоловік прийде на мітінґ, який замісць зачатись у 2-гій годині, починається в 4-тій, то він потім приходить до дому дві години пізніше. Жінка і діти стратили дві години, чекаючи на нього з обідом. А жінка і діти може умовилися десь вийти до знайомих. Спізняючись, вони змусили своїх знайомих стратити дві години. І так без кінця: одно спізнення потягає за собою інше.

БРАК ЗМИСЛУ ЧАСУ.

Здається, що в нас дуже слабо розвинений змисл часу. Нераз здається, що в нашім орґанізмі нема наставленого „тілесного годинника", який у кожній хвилі говорив би чоловікові, що час рухатися, час одягатися, час іти... Чужинці мають такий „тілесний годинник", тому точність не представляє для них якоїсь спеціяльної напруги, чи прикрости. Вони є точні підсвідомо. Зате для наших людей — тяжко.

Коли вистава, чи концерт, або мітінґ має відбутися в 8-мій годині, то під до восьмої чоловік іще сидить собі вигідно вдома і думає: „Ще досить часу". Приходить восьма. Вже трохи він зачинає непокоїтись і бачить, що таки вже треба щось робити. Він починає голитись і одягатись. Притім цілком забув про час. Вже девята. Щойно тепер він мов просипляється і давай лаяти жінку, що не добре зробила те, або це. Щойно годину пізніше він дістає „свідомість часу" і починає робити те, що повинен був зробити годину раніше.

ЖІНКИ.

Та треба признати, що жінки дуже часто є дійсно причиною нашого спізнювання. Вони спізнюються головно тоді, коли зачнуть причепурюватися. Тоді вони так захопляться самі собою, що для них час не існує. Всі годинники на світі припинені тоді. Чоловік нераз лютиться, натягає свій плащ, знов скидає, та безустанно накликує: „Ходи, жінко, бо ми спізнимося". Фактично вони вже годину спізнились, але він кричить, що „спізнимося".

Вкінці виходить. Жінка поволі забуває про себе і зачинає чоловікові докоряти: „Що ти на мене кричиш, чого гониш мною? Мені обридли ті твої воркотіння. Таж я мушу якось прибратися. Чи ти хочеш, щоб я йшла між людей розхрістана як страхопуд? Що інші люди на те скажуть? Скажуть: ось як доробилася за своїм чоловіком".

„Та вже будь тихо", відповідає чоловік. Він уже змяк і в серці признає жінці рацію.

А воно так, що ніби обоє мають рацію, але на концерт всетаки спізнилися півтори години...

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 1-го січня помер **Василь Бабій,** член Тов. Запорозька Січ у Вунсакет, Р. Ай., від. 206 У. Н. Союзу. Помер по короткій недузі, нездужавши лише 25 годин. Покійний походив з села Турівка, повіт Скалат, Галичина. Оставив жінку і 8 дітей: Анну, Петра, Івана, Мирона, Марію, Михайла, Володимира й Данила. З них Марія й Михайло є членами Молодечого Департаменту У. Н. Союзу.

Покійний вступив до У. Н. Союзу 15 грудня 1928 р. Похорон відбувся 4-го січня з дому жалоби й української православної церкви.

Н. Вецал, секр.

ДОБРА КНИЖКА
ЦЕ ГАРНИЙ ДАРУНОК

НА ДАРУНКИ ДЛЯ ЧОЛОВІКІВ НАДАЮТЬСЯ:

ГІРКИЙ ТО СМІХ
Тут автор, Степан Шухевич, оповідає, не жаліючи себе, з мужеською твердістю, про світову війну — $1.00

ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ
Славний чеський письменник Ярослав Гашек представляє насмішливо вояка, що до війни не належить та пробує з неї вийти хитро, мудро, невеликим коштом.
1) Швейк на фронті — 1.00
2) Швейк у запіллі — 1.00

ГЕТЬМАН МАЗЕПА
Історична повість Данила Мордовця про цей критичний період української історії, в двох частях, оправлених разом — 1.25

ІДУ НА ВАС
Новий український письменник Юліян Опільський взявся малювати цею повістю славні часи великого українського князя Святослава, що правив у другій половині 10-го століття й ходив у похід на Дунай — 1.25

ЗАМОК У КАРПАТАХ
Французький письменник Жіль Верн, відомий у цілому світі зо своїх повістей про пригоди, бере тут собі героя з українського народу та малює життя в українських Карпатах — .50

ГАЙДАМАКИ
Всі ми знаємо безсмертну історичну поему найбільшого українського поета Тараса Шевченка, але чи має ваш приятель це видання, пречудно ілюстроване українським мистцем А. Г. Сластьоною, у великім форматі (13 цалів вширш, 17 цалів завдовжки)?
1) у паперовій оправі — 1.50
2) у полотняній оправі — 2.50
3) у люксусовій оправі — 3.50

БЕНКЕТ У ЛИСЯНЦІ.
(Ілюстрація до люксусового видання Шевченкових „Гайдамаків", значно поменшена).

НА ДАРУНКИ ДЛЯ ЖІНОК І ДІВЧАТ НАДАЮТЬСЯ:

ЦАРІВНА
Відома українська авторка Ольга Кобилянська малює тут надзвичайну жіночу постать, що дивиться з погордою на дрібні буденні інтереси і бореться з надлюдським завзяттям за повне зрівняння пригнобленої жінки — 2.50

ТВОРИ МАРКА ВОВЧКА
Під цим чоловічим імям Марія Вілінська, замужна за Марковича, писала безсмертні твори, в котрих малювала тяжку долю української жінки — 1.25

В НЕДІЛЮ РАНО ЗІЛЛЯ КОПАЛА
Романтичне оповідання Ольги Кобилянської про молодого парубка, що кохається в двох дівчатах — .90

ОЛЮНЬКА
Андрій Чайковський малює долю безталанної Олюньки, а притому цікаве життя ходачкової шляхти — 1.25

ВІДРОДЖЕННЯ
Великий московський письменник Лев ґраф Толстой малює в цій великій повісті, як шляхтич доводить дівчину до упадку, в котрім вона остаточно стає на суд як убивниця; доля немовби покликала звідника на суддю зведеної, але направду нате, щоб дати йому нагоду зрозуміти свій учинок (в трох частях, у двох томах) — 2.50

НА ДАРУНКИ ДЛЯ МОЛОДІ НАДАЮТЬСЯ:

РОКСОЛЯНА
Повість з часів татарських нападів на Україну, оповідає про те, як українська дівчина попала бранкою в татарську неволю, а потім стала в Туреччині одинокою жінкою султана (з образками Михайла Фартуха) — .50

МАЛІ ГЕРОЇ
16 ріжних оповідань про ріжні геройські вчинки дітей (з ілюстраціями) — .85

ОДАРКА
Оповідання Андрія Чайковського для дітей (з малюнками Петра Андрусева) — .35

ПРИГОДИ КАЧУРИКА
Цікаве оповідання Б. Герца (з ілюстраціями) — .15

ДІД ЯКІВ
Оповідання для молоді Федора Дудка (з ілюстраціями Ю. Кирієнка) — .15

Перешлемо ваше замовлення просто на адресу того, кому Ви хочете цей дарунок зробити, а на кожній книжці випишемо ймення даруючого та ймення обдарованого:

Замовлення пересилайте на адресу „Свободи":

"SVOBODA,"
81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Памятали про вбогих.

Минуло Різдво. А з ним минули різдвяні радощі й смутки. Багато з нас засідали на Свят-Вечір до столу, заставленого обильно ріжними стравами. І не подумали, що є між нами і такі, що не мають у той вечір що їсти. Чорноморська Січ у Нюарку про те памятала. В дні 4. січня влаштувала при допомозі д-ра М. Янковича забаву, з якої дохід призначено на „святочні кошики". Разом з грошевими пожертвами зібрано $119.20. Розходу було $44.63. За решту куплено 20 „святочних кошиків", які роздано потребуючим. Дано ще допомогу хворому, що є в санаторії у Вероні. Щира подяка тим, що зложили дарунки і жертви.

Софія Фелло.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Посвячення прапорів.

Дня 28. листопаду м. р. тов. ім. Т. Шевченка, від. 42 У. Н. С. в Пасейку святкував торжественно посвячення відділових прапорів. У святі брали участь: Братство св. Миколая, від. 97 У. Н. С., і відділ 182 У. С., і відділ 182 У. Н. С. Посвячення відбулося в укр. прав. церкві і його довершив парох згаданої парохії, о. В. Дяків. Підчас богослуження всі згадані відділи станули до асисти зо своїми прапорами. По посвяченні о. Дяків відправив панахиду за померлих членів згаданого відділу. Також виголосив о. Дяків гарячу промову, в якій згадав про У. Н. Союз, могутню запомогову організацію яку він собою уявляє, та закликав присутніх вступати в члени цеї орґанізації. Також побажав найкращого розвитку цілому У. Н. Союзові, а 42 відділові зокрема. Далі закликав присутніх зложити жертви для 42 відділу на покриття коштів.

На свято прибув головний урядник У. Н. Союзу, Роман Слободян, з родиною. Збіркою в церкві занявся о. Дяків. Збірка принесла $61.46. Привітний дар зложили отсі відділи і присутні члени: Братство св. Миколая, від. 182 У. Н. С., і від. 97 У. Н. С. — оба по $5; члени, присутні в церкві: Р. Слободян, гол. фін. секретар-касієр У. Н. С., $5; Михайло Табачук $2; по $1: М. Припхан, П. Головачук, Анастасія Лукань, В. Лелит, М. Лелит, Д. Финьканин, В. Юсипчук, В. Сметана, М. Гуцайлюк, М. Вілах, З. Непих, І. Роздзябик, О. Зубар, І. Живіцький, М. Кость, Т. Скоробагатий, Ф. Ґулька, Д. Довганюк, Анна Непик, М. Лукань, Юстина Довганюк, В. Балагурак, П. Мікула, О. Свитак, Укр. прав. парохія, Укр. Ситиз. Клюб $2. Ця сума пішла на покриття видатків посвячення прапорів.

Зараз по відправі відбувся в церковній салі спільний обід, який відкрив голова 42 відділу, Ф. Ґулька. На тостмайстра він покликав з боку комітету М. Припхана, який з черги попросив о. Дякова, щоб розпочав свято молитвою. Після молитви М. Припхан закликав присутніх привитати головного фінансового секретаря-касієра У. Н. Союзу, Р. Слободяна, повстанням з місць, почім гості приступили до гостини.

По обіді тостмайстер просив гостей забирати слово і виголошувати привіти. Були покликані представники всіх українських орґанізацій у такому порядку: о. Дяків виголосив орґанізаційну промову; в імені місцевої парохії говорив М. Кость, від братства св. Миколая предсідник Д. Финьканин, від відділу 97 У. Н. Союзу голова Т. Скоробагатий, від відділу 182 У. Н. С. голова І. Живіцький, від відділу 42 У. Н. С. фін секр. П. Головчук і рек. секр. В. Юсипчук. Від головної канцелярії У. Н. Союзу Р. Слободян, який виголосив одногодинну промову, за яку присутні нагородили його рясними оплесками.

Фін. секр. М. Табачук у своїй промові завізвав присутніх зложити жертви на українську визвольну акцію. Промови продовжались, а о. Дяків зібрав тимчасом $24.30. Ці гроші вислано до Обєднання. Дальші промовці були: М. Філь, касієр 182 від. У. Н. С.; В. Лелит, касієр 42 в. У. Н. С.; П. Микитен, П. Мікула, І. Шафран, В. Сметана, О. Зубар, М. Лукань, Д. Финьканин, який репрезентував Укр. Лемківську Орґанізацію. Далі промовляв Й. Сагайдачний, представник У. Н. Помочі.

По скінченні програми тостмайстер подякував усім за гарні привіти і за жертви й віддав провід свята голові 42 від., Ф. Ґульці, який закінчив його піснею „Ще не вмерла Україна".

За комітет:

М. Припхан.

22. 1. 1919!

Софійські дзвони задзвонили,
Київ здрігнувся від гармат,
Настала радість волі Вкраїни
Ген від Кавказу аж до Карпат.

Вгорі над Києвом високо
Прапор свобідно залопотів
І дався чути з уст всього люду
Веселий серця й душі спів.

Зєднались землі України,
З границь нестало ні сліду,
І світ побачив перед собою
Одну Вкраїну — лиш вільну.

Воскресла наша Україна,
Трісли кайдани вікові,
І брат звитався з рідним братом
В ті хвилі радости вільні.

Софійські дзвони задзвонили,
Доля всміхнулася до нас
І світу радість голосила
Про цей зєдання великий час.

Микола Горішний.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 19-го січня ц. р. помер у Ню Йорку наглою смертю **Михайло Скибінський,** член 130 відділу У. Н. Союзу. Покійний прийшов з переступним листом в місяцю вересню 1937 р., з 241 відділу у Вунсакет, Р. Ай. У тім відділі був фінансовим секретарем і дописувачем до „Свободи".

Похорон відбудеться в суботу, дня 22-го січня 1938, в годині 10 рано з похоронного заведення Ів. Буньки, 437 Іст 5-та вулиця, Ню Йорк. Похоронна відправа відбудеться в церкві св. Володимира при 14 вул. у Ню Йорку. Всі члени 130 відділу і Бр. св. Володимира мають обовязково прийти на означений час і адрес і взяти участь в похороні.

М. Коваль, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. На річних зборах Тов. „Просвіта", від. 260, вибрано такий уряд: Марію Кавалець, предс.; Марія Бандура, заст.; Олена Кульчицька, секр.; Марія Бідованець, заст.; Анна Пацула, кас.; п-ні Турчик, заст.; контрольорки книжок: Анна Задвоцька і Марія Базар. Просимо довгуючих членів прийти і вирівнати свої залеглости, щоб не наразитися на суспензу, бо у відділовій касі нема грошей на покриття залеглостей члениць. — Олена Кульчицька, секр.; 707 College Ave., Cleveland, Ohio.

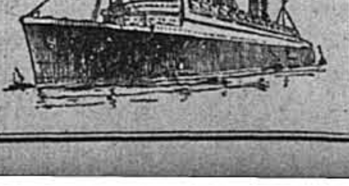
НА ВАКАЦІЇ.

Клодет Колберт, відома фільмова зірка, поїхала кораблем „Конте ді Савоя" на зимові вакації до Ст. Моріцу, в Швайцарії. Вона каже, що це її перші вакації за останніх 8 літ. Вона недавно грала в штуці „Блюбирд'с Ейт Вайф" („Восьма жінка Синьої Бороди").

Еміґрація зо Старого Краю

Корабельна Лінія Кюнарда Гвайт Стар має від польського уряду концесію перевозити еміґрантів зо Старого Краю до Америки. Використайте цю нагоду і дістаньте для своїх кревних, котрих ви наміряєте спровадити з Польщі, корабельні карти на найновіший і найшвидший корабель Кюнарда QUEEN MARY, або славні поспішні кораблі — BERENGARIA, AQUITANIA, або найбільші великобритійські моторовці — GEORGIC і BRITANIC. — Ваші свояки дістануть від службовців Лінії Кюнарда Гвайт Стар у Варшаві, Кракові, Львові і Ґдині скору й справну обслугу.

По ближчі інформації вдавайтеся до місцевого корабельного аґента або до:

225

CUNARD WHITE STAR
25 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

РЕВМАТИЗМ ЗДЕРЖАНИЙ УПРОДОВЖ 48 ГОДИН.

Новий лік нюйорського лікаря приносить щастя тисячам. — Проганяє ревматичну докучливість зо спини, з суглобів і з мязів.

БОЛІ ПРОМИНАЮТЬ ЗВИЧАЙНО ПЕРШОГО ДНЯ.

Отрути у вашій крові спричинюють ревматичні болі, задеревілість та напухлість і не дають вам свобідно рухатися без докучливих болів. Щоби полекшити свої страждання, ви мусите увільнити свою кров від отруї! Ця доктрова нова медицина робить це швидко. Не має в собі дурману — безпечна для молодих і старих; не чинить небезпеки серцю. Називається цей лік BARUVACOL, ви можете спробувати його на отсій ретельній пропозиції: витніть отсе оголошення і зашліть його почтою враз з вашим назвищем і адресою до: Atkins Laboratory, 44 East 63rd Street, New York City. (Можете теж прийти особисто). Грошей не посилайте. Заплатіть почтареві $1.85 і кілька центів за доручення (C.O.D.), коли він принесе вам Баруваколь. Уживайте його дві доби (48 годин). Як не почуєте полекші, то незуживтий лік зверніть, а ми вам відішлемо ваших $1.85. Пощо терпіти ще один день Годин: 10 до 4.

(Svoboda)

БОЛІ НІГ.

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болячі ноги, флебітіс (запалення жил), напухлі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1. до 8:30 ввечір. Нема урядових годин у неділі.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BEHLA

320 W. 86 St., New York City

Близько Бродвею.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ.

ЧОЛОВІЧІ І ЖІНОЧІ НЕДОМАГАННЯ

ЛІКУЮ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ. ВДОВОЛЯЮЧІ Й ШВИДКІ ВИСЛІДИ.

Порадьтеся д-ра Зінса в лікуванню **крови, шкіри** і **нервових недуг, катару** і **хронічних болявів, нервів** і загального ослаблення, **шлункових** і **кишкових недуг, гемороїдів** і інших відходових забурень, що справляють біль та недогідність, люмбага, сієтики, невральгії, запалення нервів (**неоріатіс**) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, легенів, віддихових недуг, печінкових забурень і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли маєте які небудь недомагання, що їх не розумієте, порадьтеся довірочно мене, я вам усе виясню.

Мої ціни умірковані.

Огляднни (Examination) даром і довірочно.

Екзамінація крови, лябораторні дослідн, проміні X (екс), сироватка і вприскувальні щеплення.

DR. L. ZINS

Поверх 25-літня практика.

110 East 16 St. N. Y.

(між Юніон Сквер й Ірвінг Плейс)

ГОДИНИ: від 9 рано до 8 ввечір. В неділі: від 9 рано до 3 пополудні.

ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

TEAM APPEALS FOR SUPPORT

The Rochester St. Josaphats basketball team is rolling smoothly along, gaining victories over some of the best teams around these parts, and thus far its record consists of seven wins in eight starts, which is a good record indeed. The one defeat was at the hands of the Camera Works team (which is undefeated in the Industrial League) and even then it was lost by one point, which is nothing to be ashamed of.

And yet, despite its fine record, the sorry fact is that our team has no support from the Ukrainian public.

I don't know what is wrong, but it sure would be a "break" if some of our people especially the youth, would come out to support our team. "After all, our player can't play to bare walls all the time. It will be a long time before another such fine squad can be assembled as the one now.

Our squad beat Auburn, which has a good team every season, and since then it has been strengthened by the addition of two college stars and also the return of several former high school players. I appeal, therefore, to our people both young and old, to give our team some support, to come out to our games and encourage the boys with both your presence and cheers. Our team is on its way to a title, so help the boys along.

Below is our record:

	St. Jos.	Visitors
Cossacks	19	18
Alumni	38	32
Malers—Y.M.C.A.Champs	33	24
Camera Works	39	40
Irondiquoit Town Team	39	27
East Rochester " "	38	29
Auburn Ukes	43	34
Fairport Celtics	33	21

St. Josaphats average —35.5 per game ; Visitors — 28 points per game.

For games write

VINCENT KOWBA
469 Ormond Street
Rochester, N. Y.

EAGLES VICTORIOUS OVER HOLY NAME SOCIETY

(Reported by Michael Tizio)

The Ukrainian-American Eagles defeated the strong Jersey City Holy Name Society in a basketball game played recently in Jersey City, the final score being 25-11. Benny Melko of the Eagle five scored ten points and Murphy, another Eagle, scored six points. Barna, Furka, Syby, Zappie and Zydiak of the Holy Name Society managed to garner two points each. The Eagles are anxious to book games with other Ukrainian teams and all interested persons are asked to communicate with Michael Tizio, 169 Hopkins Avenue, Jersey City, N. J.

THEODORE LUTWINIAK.

WILKES BARRE CLUB ELECTS OFFICERS

At the Ukrainian Youth Club's third yearly meeting, held December 30, at 833 N. Washington St., the following officers were elected: Myron Shpur, reelected as President for the third time; Stefania Lawny, reelected as Secretary for the third time too; Peter C. Zumchak, Vice-President; John Hrenciecen, Treasurer; Peter Elko, Sergeant-at-Arms; Alex Leciston and Mildred Hlywa, Auditors; Jerry Shpur, Publicity Secretary.

Last year was an active and interesting one for the chartered U.Y.C. It held several parties, a play, a dance, an outing, lectures, a banquet, and a "Ukrainian Evening."

During the next few months, the club plans to have a Booster Night, a play, and its annual dance.

The U.Y.C.'s basketball team has shown an exceptionally fine record for this session. They played 10 games and won 7. The last 4 games were victories over some of the fastest teams in the valley. On January 25 they will play the Ukrainian St. Clair Robins.

A membership drive will be open soon to those who would like to join.

JERRY SHPUR,
65 Brookside St.,
Wilkes-Barre, Pa.

WILKES-BARRE CHOIR ELECTS OFFICERS

The Ukrainian choir "Bandura" of Wilkes-Barre has had an election of officers at a recent meeting. Those elected for the new year are: Peter C. Zumchak, President; Charles Baruta, Nanticoke, Vice-President; Stefanie Fawney, Secretary; Jerry Shpur, Treasurer; and Myron Shpur, Publicity Secretary.

The choir, organized Oct. 3, 1937, had then about fifty members. It's membership now has increased to about seventy members, drawn from Wilkes-Barre, Nanticoke, Edwardsville, Hanover, Breslau and surrounding towns.

Rehearsals are held every Sunday at 4 p. m. at the Ukrainian Hall, 833 N. Washington Street, Wilkes-Barre.

Stefan Lupinetsky, of Dickson City is the choir Director. Through his efforts, the choir has learned many beautiful Ukrainian songs.

Plans were discussed to hold a concert sometime in February.

MYRON SHPUR,
65 Brookside Street
Wilkes-Barre, Pa.

CENTER HOLDS NEW YEAR'S PARTY

On Saturday night, January 1, 1938, the Ukrainian Cultural Centre started the New Year in a hilarious fashion at the Ukrainian Hall, 849 N. Franklin Street, Philadelphia, Penna.

There was a large representation of Ukrainian youth from Yonkers, N. Y., Newark, N. J., Jersey City, N. J., Camden, N. J., Pittsburgh, Pa., Aliquippa, Pa., Allentown, Pa., Bridgeport, Pa., and Wilmington, Del.

One of the highlights of the evening was the basketball game, in which the Allentown Uke's defeated the Philadelphia Ukrainians.

Soon after the game, colorful hats, noisemakers, streamers, and confetti were scattered around and it wasn't long before the party was in full swing. Delicious delicacies and drinks were served, games were played, folk songs were sung, and last but not least prizes were given to the lucky persons that won in either the bingo or card games.

A very enjoyable time was had by all, and the youth dwindled away as the clock struck 1 for the second day of the New Year.

MARY B. THOMAS.

BOYS—LEARN HOW TO DANCE U.C.C. GIRLS WILL TEACH YOU HOW

Can you dance? If not, then the girls at the "Ukrainian Cultural Centre in Philadelphia will teach you how!

Starting January 23rd and continuing every Sunday afternoon thereafter from two to three o'clock at 645 N. 15th St., Philadelphia, every Ukrainian boy now has an opportunity to learn and diminish the increasing membership of our renowned wallflowers.

Lessons will be given painstakingly in privacy and it is the hope that in future dances, the Ukrainian boys will confidently walk up to our girls and ask for a dance instead of watching them glide by in the arms of non-Ukrainians or in the talented few, who, because of the scarcity of Ukrainian male dancers, can get any Ukrainian girl, to accept with a mere twinkle of the eyebrow.

This dancing opportunity may never come again. Don't be bashful! It is open to every Ukrainian boy, and, by the way, more volunteer girl dance instructors can be used.

A. Y.

СТАЙВЕЗАНТ ГАЙСКУЛ ОДІТОРІЮМ, 15-та ВУЛ. КОЛО 2-гої ЕВЕНЮ, НЮ ЙОРК, Н. Й.

6-го ЛЮТОГО Ц. Р., ПОЧАТОК в ГОД. 7:30

Сничкова Орхестра і Хор Укр. Молоді з Н. Й. С. і околиці

уладжує

ВЕЧІР КОЛЯДОК, ЩЕДРІВОК І НАРОДНЬОЇ ПІСНІ

в опрацюванні О. Кошиця, Ф. Колесси, М. О. Гайворонського, М. Леонтовича, К. Стеценка і інших.

Дірігенти: М. О. Гайворонський і С. Марусевич.

Пояснююче слово виголосить І. Кошобинський.

Дохід призначений на ведення курсів української мови в Колюмбійськім Університеті і в Міжнароднім Інституті, та на убогих наших студентів в краю. 17,23,6,8

ШИФКАРТИ

на найбільші і найскорші кораблі на всі прогулки і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пашпорти, Візи, перміти, афідевіти, петиції, і тому нашi пасажири не мають клопотів в дорозі.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО і ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією. ПОМАГАЄМО нелегальним легалізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повновласти, акти дарові, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ та рімні бизнеси по дуже приступних цінах. Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісну пораду та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

НАША ЗАСАДА.

Наша засада щодо особистої услуги є строга. Ми трактуємо всіх однаково, без уваги на ціну, яку родина хоче заплатити.

Особисту услугу і заінтересування даємо радо кождому, хто до нас зголоситься.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City — 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 — Phone: Bayonne 3-0540

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 31-го грудня 1937 р., помер по довгій недузі у 58-ому році життя Іван Рапко, член Тов. Запорозька Січ у Вунсокет, Р. Ай., від. 206 У. Н. Союзу. Покійний походив з села Смольник, повіт Товмач, Галичина. Оставив жінку й трое дітей: Марію, Дмитра й Надію, котра є членкою У. Н. Союзу. Похорон відбувся 3-го січня з дому жалоби й української церкви.

Н. Вецал, секр.

ДИПЛЬОМАТІЯ СКІНЧИЛАСЬ.

Гсуг Шиг-Інг, китайський амбасадор у Токіо, уступив з японської столиці, як Японія заявила, що відтепер вона буде признавати лише нову адміністрацію в Китаю, себто тих урядників, котрих Японія установить.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДОСКОНАЛА СПОСІБНІСТЬ для чоловіка, котрий посідає кілька сот долярів, приступити до спілки до виробу лейботу. Голоситися між годиною 6 до 9 ввечір до: Mr. D. FONFARA, 340 East 13 Street, New York City. (Apt. 5) 14-7

ПРОДАЄТЬСЯ ГРОСЕРНЯ й крамниця делікатесів. Дешево. 378 іст 10 вул. Ню Йорк. Голоситися до: S. ANTONOW, 127 Stanton Street, New York. 16-7

ПОШУКУЮ ІВАНА РЕНЕЛО, родженого в повіті Сколе, в Галичині як також ЛЕСЯ ЛАГАНА, родженого в повіті Вишниця, в Буковині. Хто би про йих знав або вони самі, нехай напишуть до: A. CHORNOCHUS, 117 E. 117th ST. CHICAGO, ILL.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

DR. MORRIS SMITH
повідомляє, що перенiс свою канцелярію під число
240 EAST 22nd STREET NEW YORK CITY
(Близько 2nd Avenue).
Урядові години від: 12—2-гої пополудні 6—8-ої ввечір.
Телефон: STuyvesant 9-1879.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. ОМЕЛЯН ГАРАСИМ
ЛІКАР, ХІРУРГ і АКУШЕР
853 N. 5th St. Phila, Pa.
● ОФІСОВІ ГОДИНИ:
9-11 рано, 2-4 пополудні і 6-8:30 вечером. В неділю за попереднім умовленням.
Телефон: LOM. 7981.

СТАРОКРАЄВИЙ ЛІКАР
Д-р М. МІЛОВИЧ
1422 W. GIRARD AVENUE PHILADELPHIA, PA.
● ЛІКУЄ внутрішні недуги (це є: недуги серця, легенів, жолудка, кишок, печінки, нирок, крови, жил, нервів ревматизм, цукрову хоробу і інші) й полові недуги.
УРЯДОВІ ГОДИНИ: в понеділок, середу, четвер і суботу 10—2:30; вівторок і пятницю 3—8:30.
Telephone: STEvenson 2014

Ворог горівки.

Копирнис стрінувся із приятелем.

— Ходім на чарочку! — каже приятель.

— Я антиалькогольник — каже Копирнис.

— Відколи? — дивувався приятель.

— Кожного місяця, починаючи від двацять другого, — відповідає Копирнис.

Котюзі по заслузі.

Вона: Подумай, у цю стару тополю, що ми під нею познайомились, ударив грім!

Він: Добре їй так!

ПОДОРОЖ ДО СТАРОГО КРАЮ

НОВИМИ МОТОРОВЦЯМИ **ПІЛСУДСКІ і БАТОРИ**

НАЙБЛИЖЧІ ВІДПЛИВИ З НЮ ЙОРКУ: 17. ЛЮТОГО, 19. КВІТНЯ і 1., 17. і 29. ТРАВНЯ.

Лише туристична і третя кляса.

Голоситься до місцевих агентів або до:

GDYNIA-AMERICA LINE

32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

На всіх імпрезах і весіллях „Радіова Орхестра"
М. А. СЕРБЕНСЬКОГО
Обслужить і найвибагливших.
169 AVE. A. NEW YORK CITY.
Телефон: ALgonquin 4-4952

Д-Р С. ЧЕРНОВ Европейський спеціяліст.
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
● Проміні X & флюроскоп $2.00.

НЕПРИЯТЕЛЬ РЕВМАТИЗМУ

Випробуване средство на ревматизм і перестуду, біль в руках, ногах, крижах, зимно в ногах, а поза скірою якби муравлі лазили. Ті недуги уступають по ужитю „МІЗАР". Великий слоїк коштує $6.25. Малий $4.25. — Належитість висилайте разом з замовленням на адресу:

CH. LOZINSKI, Dept. S.
2325 N. Mulligan Avenue
Chicago, Ill.

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ і АКУШЕР
321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410
Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, в неділю рано від 10 до 12

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Врazі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as $150.
Telephone: Orchard 4-8088

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ. (63)

Коли Мувіро впав без притомности на землю, кілька з його вояків хотіли пімстити смерть свого ватажка і кинулися з піднесеними ножами на сторожів Удаля. Але сторожі тільки відступились на кілька кроків від них і не пробували навіть уживати зброї у власній обороні, бо вояки Мувіра, спаралізовані отруєю, скоро самі повалились на землю.

По правді сказати, навіть сторожі Удаля не знали властиво, що сталося. Бо вони не знали про таємницю Гупінга. Диким поглядом вони дивились то на Удаля то на Гупінга, шукаючи в них розвязки. Тоді Гупінго виступив наперед і, піднявши руку вгору, радісно і чванькувато закричав: „Це я запаморочив їх. Велика сила чарівника Гупінга!"

Тепер чорні зрозуміли, в чім річ. Вояки вазіри були тільки запаморочені. Їх треба було ще цілком повбивати. Кілька жінок з викривленими від жорстокости лицями кинулися до непритомних вазірів. „Убий їх, убий їх! Невже вони не є спільники проклятих кавуру, які викрадають наші доньки і сестри і роблять з ними не знати що?!" — **кричали вони.**

Але Удаль спинив їх. „Усе мусить бути зроблене по закону", заговорив він. „Вони вже наші і прийде скоро час, що ми їх повбиваємо. Але ми це зробимо по закону. Ми повяжемо їх тепер так, що вони не втечуть, як Тарзан. Впродовж кількох днів ми скличемо великий бенкет. Тоді ми повбиваємо їх, а з їх серць зробимо собі печеню".